

Vergaderjaar 1997–1998

25 012

Architectuurbeleid 1997–2000

Nr. 6

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 22 september 1997

Hierbij informeer ik u, mede namens mijn ambtgenoten van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Verkeer en Waterstaat, en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, over de nieuwe opzet voor **de Rijksprijs voor Excellent Opdrachtgeverschap**, die inmiddels de naam **De Zeven Pyramides** heeft gekregen. Deze nieuwe opzet vloeit voort uit het voornemen in de Nota Architectuurbeleid «De Architectuur van de Ruimte» d.d. 17 september 1996, waarin ik heb aangekondigd dat de Rijksprijs voor Bouwen en Wonen De Bronzen Bever zou worden vernieuwd en verbreed.

Bij de begrotingsbehandeling van mijn ministerie in november 1996 was het amendement Versnel/Duivesteijn (Kamerstukken II, 1996/1997, 25 000 XI, nr. 45) aan de orde, waarin voorgesteld werd de Rijksprijs voor Bouwen en Wonen de Bronzen Bever af te schaffen en de vrijkomende middelen te bestemmen voor het Nederlands Architectuurinstituut. Tijdens het debat over de Nota Architectuurbeleid op 2 december jl. heb ik de voortzetting van de Rijksprijs bepleit. De Kamer is vervolgens akkoord gegaan met een gewijzigd amendement Versnel/Duivesteijn, op basis waarvan extra geld voor het Nederlands Architectuurinstituut werd toegezegd en het voorstel voor opheffing van de prijs werd ingetrokken.

I. Ervaringen met De Bronzen Bever

De Rijksprijs voor Bouwen en Wonen De Bronzen Bever werd in 1989 door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer ingesteld en werd jaarlijks bij toerbeurt aan een opdrachtgever in de utiliteitsbouw, volkshuisvesting en ruimtelijke ordening voor één gerealiseerd project uitgereikt¹. Zoals in de op 2 december jl. door de Tweede Kamer aanvaarde Nota Architectuurbeleid «De Architectuur van de Ruimte» is neergelegd, was een tweetal redenen aanleiding voor de vernieuwing en verbreding van De Bronzen Bever. In de eerste plaats ging de publieke aandacht teveel uit naar het concrete project en de ontwerper,

¹ Enkele andere kenmerken: inhoud van de prijs: een plaquette en een geldprijs van f 50 000,-; benoeming jury door de Minister van waarbij Rijksbouwmeester q.q. tot voorzitter van de jury (zonder stemrecht) werd benoemd; deelname rijksoverheid als opdrachtgever uitgesloten.

en niet naar de opdrachtgever (terwijl het juist de bedoeling was de visie en het beleid van de opdrachtgever naar voren te laten komen). Verder bleek een verbreding gewenst omdat de thematiek van het opdrachtgeverschap niet alleen beperkt is tot de beleidsterreinen van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, maar ook op de beleidsterreinen van infrastructuur, landschapsinrichting en monumentenzorg speelt.

II. Opzet Rijksprijs voor Excellent Opdrachtgeverschap De Zeven Pyramides:

Voor de totstandkoming van architectonische en ruimtelijke kwaliteit is de rol van opdrachtgever cruciaal.

Doelstelling van de vernieuwde en verbrede prijs, «De Rijksprijs voor excellent opdrachtgeverschap De Zeven Pyramides», is het excellente opdrachtgeverschap op het gebied van utiliteitsbouw, wonen, ruimtelijke ordening, landschapsarchitectuur, infrastructuur en monumentenzorg te belonen en het debat over het opdrachtgeverschap te stimuleren.

De drie belangrijkste verschillen van De Zeven Pyramides met De Bronzen Bever betreffen:

1. Verbreding

De prijs heeft niet meer uitsluitend betrekking op de beleidsterreinen van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, maar is uitgebreid naar de Ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (monumentenzorg), van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (landschapsarchitectuur) en van Verkeer en Waterstaat (infrastructuur).

2. Frequentie

De prijs wordt tweejaarlijks. Voortaan worden in één keer, te beginnen in 1998, door de verantwoordelijke bewindslieden op één manifestatie de volgende pyramides uitgereikt:

- Pyramide Wonen (VROM)
- Pyramide Utiliteitsbouw (VROM)
- Pyramide Ruimtelijke Ordening (VROM)
- Pyramide Infrastructuur (V&W)
- Pyramide Landschapsarchitectuur (LNV)
- Pyramide Monumentenzorg (OCW)
- Vrije Pyramide¹.

3. Profilering opdrachtgeverschap

Het accent van de prijs komt meer te liggen op de kwaliteit van het opdrachtgeverschap dan op de kwaliteit van één gerealiseerd project. Beoordeling van de kwaliteit van het opdrachtgeverschap zal in principe beter kunnen geschieden indien meerdere projecten van de opdrachtgever in de beoordeling worden betrokken. Om die reden wordt b.v. voor de Pyramides Wonen en Utiliteitsbouw een minimum-aantal van twee in te dienen projecten voorgeschreven. Voor de andere categorieën geldt een minimum-aantal van één project omdat opdrachtgevers op die terreinen in de regel minder frequent projecten tot stand brengen. In alle gevallen zal duidelijk zicht moeten bestaan op het door de opdrachtgever gevoerde architectuurbeleid en zijn bijzondere aanpak bij de totstandkoming van het project of de projecten.

¹ Voor wat betreft de Vrije Pyramide kan worden opgemerkt dat deze bestemd is voor personen of instellingen die een bijzondere bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van het opdrachtgeverschap. Deze Pyramide wordt op voordracht van de Rijksbouwmeester toegekend en kan in principe ook op een ander tijdstip dan tijdens de genoemde manifestatie worden uitgereikt.

Verdere belangrijke kenmerken van De Zeven Pyramides zijn:

– *jurering:*

Er komen twee jury's die op afstand staan van de rijksoverheid. Eén jury bestrijkt de beleidsterreinen van de utiliteitsbouw, woningbouw en monumentenzorg. De andere jury bestrijkt de beleidsterreinen van de ruimtelijke ordening, landschapsarchitectuur en infrastructuur.

– *deelname:*

Deelname staat open voor opdrachtgevers in de publieke en private sector. Daartoe worden bij deze vernieuwde prijs ook de opdrachtgevende onderdelen van het rijk gerekend (met uitzondering van directies, hoofddirecties, of diensten die vertegenwoordigd zijn in het Platform Architectuurbeleid, en de Rijksbouwmeester).

– *inhoud prijs:*

De inhoud van de prijs bestaat uit een trofee voor de winnende opdrachtgevers. Verder zal een film of audiovisuele productie worden gemaakt over het excellente opdrachtgeverschap van de winnende opdrachtgevers. Belangrijk nevensdoel daarvan is de architectuurfilm in Nederland te stimuleren. Aan de vernieuwde Rijksprijs is geen geldprijs (meer) verbonden.

Van belang is te benadrukken dat het opdrachtgeverschap in brede zin centraal staat bij deze prijs en dat er als zodanig geen overlap is met de enkele andere opdrachtgeversprijzen.

III. Organisatie en planning

De uitvoering van De Zeven Pyramides staat onder auspiciën van de Rijksbouwmeester en het Platform Architectuurbeleid van de Ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Verkeer en Waterstaat.

De inzendtermijn gaat in op 1 oktober 1997 en sluit op 31 december 1997.

In het voorjaar van 1998 vindt op een gezamenlijke bijeenkomst de prijsuitreiking van De Zeven Pyramides plaats voor de verantwoordelijke bewindslieden.

Ter introductie van De Zeven Pyramides en om het accent ervan op het opdrachtgeverschap in brede zin te benadrukken zal op 27 september a.s. in de Beurs van Berlage te Amsterdam door het Platform Architectuurbeleid van de vier betrokken ministeries een symposium worden georganiseerd over «voorbeeldig opdrachtgeverschap in heden, verleden en toekomst».

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
M. de Boer